

Fra: Finn Lyngé <oldlyn@greennet.gl>
Emne: **som aftalt**
Dato: 11. apr 2013 14.12.14 GMT+02:00
Til: qvist@ag.gl

Ilami utoqqatsinassusia! Det må I virkelig meget undskylde!

v. Finn Lyngé

Statsoverhoveder verden rundt - for eksempel i Australien, New Zealand og Canada - har gennem det sidste halvandet års tid fremkommet med en stribe opsigtsvækkende officielle undskyldninger for et par hundrede års undertrykkelse og udnyttelse af de pågældende landes oprindelige befolkninger - undskyldninger for forhold der aldrig vil kunne undskyldes såsom slaveri, kulturel og sproglig undertrykkelse og fastholdelse i utålelige sociale og lokalpolitiske forhold, sågar tilbagevendende tilfælde af folkemord.

Sådan var (er) det, og nu er den moderne verden blevet sådan at præsidenter og statsministre siger undskyld. Så gælder det jo om at også vi andre kan fremvise noget modernitet af slagsen, og vores leder må ses at være den, som kræver en offentlig undskyldning for Danmarks undertrykkelse af Grønland gennem alle disse mange år. Det må være på tide! Vi skal da ikke stå tilbage for de andre!

Nu gælder det om at være opfindsom, når rigets fælles statsminister skal afkræves et svar på så bemærkelsesværdig en anklage - og hvorfor dog ikke også dronningen?!

Jovel da, nu må vi i tænkeboks. En undskyldning for hvad, helt præcist? Hvad burde den danske regering - og konge - helt grundlæggende have gjort anderledes dengang det var dem, der stod ved rotpinden? Hvad har de at skamme sig over, som vi her og nu er i vores gode ret at bede om en undskyldning for?

Det er et spørgsmål, som det ikke er så indlysende nemt at svare på. *Var der ikke tale om et folkemord?* - næh tværtimod, så gav man glad og gerne vores olde- og tipoldeforældre de geværer og kugler og krudt, som de så gerne ville have, så man kunne handle spæk og sælskind med dem.

Voldelig undertrykkelse? - Ikke en eneste grønlander er nogensinde blevet skudt eller på anden måde henrettet i kongens navn. Det er en helt enestående rekord i europæisk kolonisationshistorie. Denne grønlandsk-danske standard kan ingen anden tidligere kolonimagt måle sig med, ikke engang blandt vore stammefrænder i Canada eller blandt samerne i Norge-Sverige-Finland. Så (desværre?) kan vi heller ikke på dét punkt forlange en undskyldning af statsministeren eller dronningen.

Jamen kulturel undertrykkelse da? - I midten af 1800-tallet var den gennemsnitlige læsefærdighed blandt grønlandske fangere og kateketer højere end i den danske almue, og alting foregik på det grønlandske modersmål, hvortil kom Atuagagdliutit der som bekendt er en af verdens ældste aviser.

Var der ikke *tvangsindlemmelse af Grønland i EF* på samme måde som f.eks. Frankrig gjorde med Algier, hvor de hjemmefødte hadede EF af et godt hjerte? En situation, hvor der skulle en general de Gaulle til for at få tingene sat på plads. Sandt er det, at Danmark i 50'erne forsøgte sig med en ørkesløs strategi hvor Grønland skulle gøres til et "Norddanmark". Men der var ingen voldelig undertrykkelse på fransk manér. Resultatet blev, som vi alle ved, at der tyve år senere kom en politisk udvikling, som blev til det udmærkede arrangement vi har nu.

Jamen, for pokker, der må da være et eller andet, som danskerne har at sige undskyld for, når nu det ene oprindelige folk efter det andet i tidligere koloniområder verden rundt kræver undskyldninger af deres forhenværende koloniherrer - og får dem! Vi vil da også gerne have et par undskyldninger, altså da!

Nåhr jo, hos os har der i alt fald været to slags kulturelle indgreb fra kolonimagtens side, og det endda med kirkens velsignelse. Det ene var undertrykkelsen af trommesangene, og det andet var forbuddet mod hævn drab. For allerede fra midten af 1700-tallet har vi skullet lære at *forsones*, at tilgive hinanden - hvilket nogle altid har fundet vanskeligere end at slå hinanden ihjel - eller i mangel af bedre i alt fald have lov til at bagvaske hinanden.

Se dette var det helt store strømskifte i grønlandsk kultur, som man fra kirkens side sørme, dags dato, bliver ved at indprente os: at vi bør være forstående og imødekommende overfor hinanden - vende ryggen til bagvaskelse og karaktermord. Det er hvad præster og kateketer prædiker i kirken hver søndag - eller bør gøre, det ved alle. For bagvaskelse er en forbrydelse ikke bare mod den person man ønsker ondt over, men mod os alle. Karaktermord hjælper ikke på nogen verdens ting. Tværtimod: den slags gør os allesammen onde i sulet.

Jamen, hallo, hvad er der så tilbage, som regering og kongehus nu skal til at sige undskyld for, overfor os grønlandere?

Ja vores politiske ledere må prøve at finde på et eller andet. Her kan de jo sende en tanke til en fortrædelighed, som er værd at mindes, nemlig en meget ubehagelig tvangsforflytning i Thule. Til denne sag er der vel ikke ret meget andet at sige end at man må håbe, at danske toppersoner som f.eks. de to her nævnte fremover gør en mere mærkbar indsats i hele verden for nedrustning, fred, og global afspænding, så vi ikke også i fremtiden risikerer at blive skubbet rundt i manegen på de små steder i vores store land.

Alt i alt skal vi i disse monumentale sager tænke os godt om. Måske kunne vi i al diskretion lægge et forslag i hofmarskallatets postboks, Amaliegade 18 i København K., gående på, at man dér på de royale og statslige forfædres vegne for eksempel offentliggør en officiel undskyldning fra dansk side, fremført af dronning Margrethe den Anden og statsminister Helle Thorning-Schmidt i smuk samdrægtighed, gående på at:

“..... Det er godt nok beklageligt at hverken de norske eller de danske missionærer og koloniherrer i 17-, 18- og 1900-tallet, ej heller de tyske herrnhuter, syntes at have besiddet det samme klarsyn og overblik, som vi alle gør nu. Det må I alle sammen virkelig meget undskylde. Kan vi så være gode venner igen?”

.....